

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társanai.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félfévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egy szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

Választási mozgalom a Bodroghközön.

Hiába kiáltják szerte az országban egyes szenzációkban utazó, hazugságokon élőködő lapok azt a rosszhiszemű, galád rágalmat, hogy a magyar nép kezd kiábrándulni a függetlenségi és 48-as pártból, kezd unni a koalíció — szerintök átkos — uralmát. Hiába bögik tele a világot a szocialisták fizetett apostolai és a régi poshadt rendszer még mindig élő férgei, hogy a nép valóságosan fel van lázadva a kormány legutóbbi törvényalkotásai ellen és csak az alkalmat várja, hogy megbotránkozásának tettkében is kifejezést adjon. Hiába bögnék, hiába ordítanak a megfizetett, vagy fizetésre vágyó népapostolok és a hazugságokból élő szenny-lapok; — a magyar nép nem ül fel aljas hazugságoknak, hanem bizik a függetlenségi pártban, bizik a jelenlegi kormányban és bizik a koalícióhoz tartozó képviselőknél.

Csak meg kellett figyelni a királyhalmeci kerület székhelyén tegnapi tartott jelölő gyűlés lefolyását, csak végig kellett nézni azt a lelkesültséget a mely ott fogva tartotta az embereket, csak hallani kellett azt a dörgő eljenniadalt, valahányszor a függetlenségi elvekről és a 48-as párt nagynevű vezérééről: Kossuth Ferencről volt szó, csak látni kellett azt a határtalan szeretetet, melylyel a Bodroghköz népe volt képviselőjét és mostani jelöltjét körülövezi és azt a lelkes fogadtatást, melyben a közöttük megjelent orsz. képviselőket részestette — azonnal meggyőződhetett minden józan gondolkozású, hangzatos frázisoktól meg nem részegített ember, hogy a két krajcáros ujságok cikkei merő hazugságok, melyek csak a becsületes, jó magyar nép megtévesztésére, félrevezetésére irányulnak.

Nem jelszó kell a népnek, hanem a nép érdekeit védő üdvös törvények, melyek segítségével a hosszú évtizedek óta elnyomott, agyonsanyargatott becsületes magyar nép megvetheti jövő boldogulásának alapját. Nem ígéret kell többé a népnek, hanem eredményeket fölmutató közhasznú cselekedetek. Szóval nem maszlag kell a népnek, hanem kenyér.

A magyar nép pedig tudja, hogy céljait csak a függetlenségi 48-as elvek mellett való rendíthetetlen kitartással képes csak keresztül vinni. Nem indul hát hangzatos jelszavak, üres ígéretek, otromba, ocsmány hazugságok, undok rágalmak terjesztői után, hanem követve az egyedül helyes, üdvös, a nép javát előmozdító elvet, a függetlenségi 48-as párt zászlója alá szegődik és hozzájárul a szabad, független Magyar ország mielőbbi kiépítéséhez.

A hazugságok, ferdítések, félrevezetések kora elmúlt. A magyar nép már felébredt abból az álomból, melyben majdnem negyven évig ringatták mesterségesen a régi rendszer sáplóvágjai. Nem ül fel többé az üres ígéreteknek, nem hagyja többé magát becsapni fizetett bérencektől. Hiába hát minden erőlködése a régi rendszer lovagjainak és a nemzetközi maszlagok terjesztőinek, a magyar nép rálépett arra az utra — és erről le nem tér — mely a független, szabad Magyarországhoz vezet.

Bodroghköz népe már évekket ezelőtt megértette a kor intó szavát, már két ízben segítette diadalra a magyar függetlenségi lobogóját. Most újból alkalmat nyílik alkotmányos jogai gyakorlására és újból szolgálatába szegődik a függetlenségi elveknek. Tegnapi jelölő gyűlésükön

egyhangú lelkesedéssel jelölték

br. Sennyei Miklóst

a zempléni közelet kiváló, nemes alakját, a Bodroghköz egyik jótévőjét.

Szívvel üdvözöljük a királyhalmeci kerület választópolgárságát a tegnapi jelölése alkalmából és kérjük őket, hogy ne hagyják magukat félrevezetni semmiféle üres beszédrel. Tartanak ki hűen a függetlenségi lobogó mellett a választásokig és vigyék azt ott is diadalra, annak a nevével aki arra a legérdemesebb.

Éljen br. Sennyei Miklós.

*

A jelölő gyűlésről különben az alábbi tudósításunkban számolunk be részletesen:

Ujhelyben.

Déli 12 óra 58 perckor induló gyorsvonattal indult Ujhelyből Meccner Béla főrendiházi tag, hogy beszámolóját megtartsa. A közszereztetben álló főrend és az új jelölt személye iránti tisztelet és nagyrabecsülés nagyon sok embert vonzott a királyhalmeci gyűlésre. Meccner Bélát már Ujhelyből is nagyon sokan kísérték. Ott láttuk többek közt Meccner Gyula főispánt, Buza Barna, Nagy Barna, Nemes Bertalan orsz. képviselőket, Bernáth Aladár vármegyei tb. főjegyzőt, Bessenyei Zénó főszolgabíró, Adriányi Béla és Isépy Tihamér ügyvédek és még számos tisztelőjét Meccner Bélának.

Perbenyiken.

Perbenyik állomáson a kerület polgáraiból álló mintegy 30 tagú küldöttség fogadta lobogókkal Meccner Bélát, kiknek nevében Trócsányi István városi jegyző üdvözölte szép szavakkal a volt képviselőt.

Meccner Béla rövid válasza után kocsikra ültek a vendégek és megindultak a város felé.

A határon.

Királyhalmecz határán már mintegy 500 főből álló tömeg és az önkéntes tüzoltóság diszszázada várt az érkezőkre. Itt Aczél Izidor, az ipartestület elnöke üdvözölte Meccner, aki hálás szavakban köszönte meg, az irányában megnyilvánuló szeretet fényes megnyilatkozását és biztosította a polgárságot hogy szívesen jött körükbe.

„A Rigó“-ban.

A „Rigó“ szálló nagytermében folyt le a beszámoló és programbeszéd. Itt már mintegy ezer ember várt Farkas Róberttel, a függetlenségi kör elnökével élén az érkezőkre. Ott voltak már akkor: br. Sennyei István, br. Sennyei Béla, gr. Széchenyi Ernő, Szmezsányi Béla, Szirmay István dr., Löcherer Lőrincz dr., Bencsik Béla, dr. Kosuth János, Mór Gyula, Bárczy Gusztáv, Tárczy Pál dr., Weinberger József dr., Dobay Lajos, Hunyor Sándor dr., Szekcsák István, Karácsonyi Mihály, a választókerület községeknek előjárói és Királyhalmec apraja-nagyja.

A szálló előtt dr. Farkas Róbert rövid szavakban üdvözölte a volt képviselőt, mire Meccner röviden válaszolt és azután bevonultak a nagyterembe, ahol a nevezetes politikai aktusnak le kellett folyni.

Beszámoló.

A nagyterembe a megjelentek fele része sem fért be és így nagyon sokan voltak kénytelenek az udvaron szorongani, sőt nem csekély volt azok száma sem, akik az udvarra sem fértek és az utcán voltak kénytelenek türellemmel várni a jelölés eredményét.

A gyűlést Farkas Róbert nyitotta meg, aki beszédét, a volt képviselő iránt érzett hála és szeretet tolmácsolásával kezdte meg. Üdvözölte Meccner kitüntetését alkalmából — habár fájdalmasan érinti a válás kényszerűsége — öröm tölti el, hogy szeretett képviselőjüket ily magas kitüntetés érte. Köszöntötte a megjelenteket és első sorban a Meccner kíséretében megjelent főispánt és orsz. képviselőket és felkérte Meccner Bélát a beszámoló elmondására, melyet rövid vázlatban alább adunk:

Meccner beszéde.

Tisztelt Polgártársaim! Egybehittem önöket azért, hogy tudassam önökkel, miszerint királyunk öfelsége engem a magyar főrendiház örökös tagjává kinevezni kegyeskedett. Miután pedig a főrendiházi tagság tudvalevőleg összeférhetetlen a képviselő állással, visszadamadjam önöknek azt a megbízatást, amelylyel immár másodszer megisztelteli szívesek voltak. Beszámolótl kellemes vendégem. Én azonban beszámoló helyett inkább a pártunkra vonatkozó egynemű dolgot fogok önöknek elmondani.

Emlékeztünkben van még, hogy 3 év előtt milyen férfiak ültek a kormányon. Emlékszik még mindenki arra az időre, amikor ősi törvényeinket, jogainkat lábbal tiporták, ősi alkotmányunk védbástyái ellen intéz-

tek csuf támadást. Abban az időben a magyar nemzet mint egy test, egy lélek sietett az alkotmány védelmére. Kevés megye állt ellen alkotmányunk ellen intézett merényletnek, de e között a kevés között is vezetőszeret jutott a mi megyénknek: Zempléncvármegyének, ahol anyagi áldozattal is sietünk alkotmányunk védbástyáinak védelmére.

Elértük a sikert is, győztünk. Ő felsége kinevezte a 67 óta még nem létezett legalkotmányosabb kormányt. Legökesebb gyöngye ennek a győzelemnek, hogy közel-leh hozta a király szívére a nemzethez és oly férfiakat nevezett ki a király a kormány élére, akik vezérei voltak a nagy nemzeti ellenállásnak és ezek között hának két nagynevű vezérferfiat Kossuth Ferencet és gr. Apponyi Albertet. Miután azonban az akkori pártok számaránya olyan volt, hogy egyetlen párt sem birt a szükséges abszolút többséggel, a király a függetlenségi, nép és alkotmánypártból alakult szövetséget ellenzékre bízta a kormányt. Nyugodtan állítom, hogy soha kormány még oly nehéz helyzetben nem vállalkozott az ország sorsának intézésére, mint ez a nemzeti kormány. Legnehezebb helyzete azonban mégis a függetlenségi és 48-as pártnak volt, amely az 1906. évi április 16-án megtartott általános választáson nyert általános többséget.

Sokan megvádolják a függetlenségi pártot azzal, hogy feladta elveit. Ifjú koromtól függetlenségi párti vagyok és mindig a legnagyobb rajongással csingtem a függetlenségi elveken, de bátran merem állítani, hogy a függetlenségi elvek hirtelen kiereszkölése a legnagyobb veszélyt hozná az országra. A függetlenségi párt elveit nem adta fel. Fokról fokra valósítja meg azokat

A kiegyezést is sokan kárhoztatják. Hat erre is mondhatom, hogy ha meg nem kötöttük volna, akkor újra odajutunk, ahol 3 év előtt voltunk. A kiegyezés nem rossz a magyarokra nézve. Ebben a kiegyezésben nincs győző és nincs legyőzött fél. De ha mélyebben tekintek a kiegyezésben biztosított jogainkba, azt is merem állítani, hogy ez a kiegyezés, ránk, magyarokra nézve diadal, mert biztosítva van benne az önálló vámtérfel felállításának lehetősége. Természetesen az önálló vámtérfel és külön nemzeti bank felállítása a nemzetétől függ. A kormány már készíti elő azokat. Most folyik a szakértők meghallgatása s azután a legközelebbi választásoknál a nemzet kezébe lesz letéve a döntés.

Rövidesen akarok foglalkozni még a házszabályok kérdésével. A függetlenségi párt sohasem zárkózott el teljesen a házszabálymódosítástól. Igaz ugyan, hogy a Tisza kormányt e miatt bukatta meg a függetlenségi párt, de akkor is hajlandóan mutatkozott a párt a módosításra abban az esetben, ha előbb a nemzet itéletét kéri ez ügyben. Aki figyelemmel kíséri az országgyűlési tárgyalások menetét, tapasztalhatja, hogy a horvátok valósággal horvát országgyűlést csináltak parlamentünkben. Az alkotmány helyreállításának idején a horvátoknak biztosítottuk azt a jogot, hogy az országgyűlésen horvátul is beszélhetnek. Ezt ők most kihasználják és vissza éve ami lovgiasságból tett engedményünkkel az országgyűlésen csak horvátul beszélnek és valóságos horvát országgyűlést csinálnak a parlamentünkben, úgy, hogy már attól tartottunk, hogy a hónapokon át tartó horvát szóarádatban mi is elefelejtjük edes magyar nyelvünket. Ezek a horvátok folyton Ausztriával kokettiroznak és idehaza egyedül céljuk, hogy minden nemzeti törekvést megghusítsanak. Meg kellett hát végre fékezni ez a rakoncátlan népséget, hogy most — amikor annyi nagy fontosságú kérdés vár

megoldásra — ne hiúsithassák meg a parlament munkáját.

Most pedig magamról, az én munkásságomról kívánok egy pár szóval megemlékezni. Két ízben választottak meg e kerület képviselőjéül. Akkor ígértem, hogy a függetlenségi elveknek és a jelenlegi kormányknak híve leszek. Azt hiszem senki sem foghatja rám, hogy elveimet cserbenhagytam, ígéreteimet megszegtem, vagy köteletségemet nem teljesítettem.

Eddig tartott a Meczner beszédének politikai része, ezután szívélyes, meghatározó szavakban vett búcsút a laszbitól és ígérte, hogy érdekeit ezentul is szívére fogja viselni.

Jelölés.

Farkas Róbert szözlalt fel Meczner után és a kerület ragaszkodásának, szeretetének jeléül felkérte Meczner-t, hogy méltó utódot ajánljon. Meczner újabb felszólalásában jelöltül br. Sennyey Miklóst ajánlotta, akit egyhangú lelkesedéssel jelöltek.

Programbeszéd.

Br. Sennyey Miklós mondta el ezután programbeszédét. Kijelenti, hogy nehezen határozta el magát arra, hogy a jelöltséget elfogadja. Ő gazdálkodó ember, aki politikával sohasem foglalkozott és így nem érzi magát hivatottnak az állásra. A hazája iránti köteleességét azonban köteleességévé tette a jelöltség elvállalását. Polgártársai bizalma felé fordult s ő eleget kíván tenni óhajuknak

Politikai meggyőződése függetlenségi 48-as. A haza gazdasági és politikai függetlenségére törekszik. Ne kívánjanak tőle részletes programot, mert ő nem az ígéretek embere. Két dolgot ígér csupán és pedig: 1) elődjének méltó utódja lesz, 2) munkaképességét a haza javára kívánja értékesíteni.

Nem kereste — ugymond — a megtiszteltetést, de miután megtisztelték a bizalommal, ő ösmeri a bizalom értékét és köteleességét — dolgozni fog. Hálásan köszöni a bizalmat és kéri, hogy azt a választás napján se vonják meg tőle.

Felszólalások.

Sennyey br. után *Buca* Barna, *Nagy* Barna, *Nemes* Bertalan orsz. képviselők és *Szirmay* István t. főügyész intéztek meg lelkesítő beszédeket a néphez. Kiemelve br. Sennyey Miklósnak a közéletben már eddig is elért érdemeit további küzdelemre serkentették a polgárságot.

Utolsó szónok Meczner Béla volt, aki bejelentette, hogy az orsz. függetlenségi párt is Sennyey Miklós barát jelölte nagy örömmel a királyhalmocsi kerületbe hivatalos jelöltként.

Farkas Róbert zárt be a gyűlést, akinek indítványára táviratban értesítették a jelölésről Wekerle Sándor miniszterelnököt, Kossuth, Apponyi, Andrássy minisztereket és Jusch házelnököt.

Gyűlés után

még Meczner Béla mondott köszönetet Farkas Róbertnek fáradhatatlan tevékenységéért szözlalt mindenki hazafelé igyekezett. A falusi küldöttek a gyűlés után azonnal megkapták a zaslókat és korstollakat. Az egész kerület a legnagyobb megelégedéssel fogadta Sennyey br. jelölését, akinek nagyon sokat köszönhet eddigi munkásságáért is a Bodrogköz népe. Sennyey egyhangú megválasztása bizonyos.

A jövő kereskedelmi és ipartestületei.

Az új ipartörvény előadói tervezetében második része a napokban került a nyilvánosság elé. Ennek a második résznek egyik legérdekesebb részlete az, amely a különböző ipari szervezetekre, nevezetesen az ipari és kereskedelmi területekre,

az ipari és kereskedelmi egyesületekre, a munkaügyi választmányokra, a munkáskamarákra és az ipari szövetségekre vonatkozó intézkedéseket foglalja magában.

Ezek közül a szervezetek közül az ipari és kereskedelmi testületekre vonatkozó fejezeteket főbb vonásokban a következőkben ismertetjük.

A törvénytervezet szerint az ipari és kereskedelmi testületek kötelezők lesznek. Aki az új ipartörvény hatálya alá eső valamely foglalkozást önállóan üz, az az illető testület kötelezőbe tartozik. — A testületek háromfélék: ipartestületek, kereskedelmi testületek s vegyes testületek.

Minden törvényhatósági joggal bíró és rendezett tanácsú városban, ugyszintén minden járás területén meg kell alakítani az ipari és kereskedelmi testületeket. Külön testületek alakíthatók községekben is, ahol a testületbe tartozók száma a százat meghaladja és a többi feltételek is megvannak.

Az ipartestületnek kötelezőleg tagja lesz foglalkozásának terjedelmére való tekintet nélkül mindenki, aki az ipartestület területén valamely ipari foglalkozást állandóan üz.

A kereskedelmi testületnek kötelezőleg tagja lesz foglalkozásának terjedelmére való tekintet nélkül mindenki, aki a kereskedelmi területén valamely kereskedelmi foglalkozást, mint kereskedő, önállóan gyakorol.

Viszont ahol az iparosok és kereskedők száma nem elég ahhoz, hogy külön ipartestület és külön kereskedelmi testület alakíthatassanak, ott vegyes ipari és kereskedelmi testület alakítandó, illetve a községekben alakíthatók, amelyeknek az iparosok és kereskedők egyformán tagjai. Az ilyen testületekben aztán külön ipari és kereskedelmi osztályok alakulnak.

A testületek tagjainak tagsági díja az alapszabályokban vagy az állami adók bizonyos százalékában, vagy az alkalmazottak számarányában állapítandók meg s ezek közadók módjára hajtathatnak be.

A testületek önkormányzatukat a közgyűlés, az előjáróság és a számvizsgáló bizottság útján gyakorolják.

A közgyűlésen gyáriparosok személyesen, többi tagok, ha háromszáznál többen vannak, kiküldöttek útján vehetnek részt. Ezeket a kiküldötteket a rokonszabályok szerint alakuló szakosztályok, tagjaik száma arányában, saját tagjaik közül választják.

A közgyűlés határozatai ellen 15 nap alatt lehet felebbezni.

A szakosztályok külön önkormányzattal bírnak, külön elnököt, előjáróságot választanak s külön közgyűlésük van. Céljuk egyfelől a testületnek véleményét nyilvánítani vagy javaslatot tenni, másfelől a csak a szakosztály tagjait érintő feladatokat ellátni és ilyen ügyekben határozni.

A testületek tulajdonképeni intézkedő szervei az előjáróságok. Ennek tagjait rész en a szakosztályok választják saját tagjaik sorából, részben a szakosztályokba nem tartozó testületi tagok a saját kebelükből.

Minden testületnél — az eddigi jegyzők helyett — a testületi ügyek elintézésére illetve az elintézés előkészítésére és a testületi iroda vezetésére tisztviselői állást kell rendszerezíteni.

Ezt az állást, valamint a szükséglet szerinti egyéb tisztviselői állásokat nyilvános pályázat és választás útján a testület előjárósága tölti be. Olyan testületeknél, amelyeknek legalább ezer tagjuk van, a vezető tisztviselői állásra csak főiskolai oklevéllel bíró egyének alkalmazhatók. Az ezernél kevesebb taggal bíró testületeknél középiskolai érettségi bizonyítvány szükséges. A kezelő tisztviselői állásokra legalább négy középiskola végzése szükséges. A megválasztott tisztviselők egy év alatt szakvizsgát is kötelesek tenni s csak ekkor véglegesíthetők.

A testületek felett az állami felügyeletet első fokon az illetékes vármegyei alispán, illetve törvényhatósági joggal bíró városokban a városi tanács gyakorolja.

A felügyeletre illetékes hatóság a testület ügyeinek közvetlen ellenőrzése és a gyűléseken, illetve üléseken való részvétel végett iparhatósági bizost rendel ki a testület székhelyén levő közigazgatási hatóság valamely tisztviselője vagy valamely más köztisztviselő személyében. A kirendeléssel járó költségek a felügyelő hatóságot terhelik.

Az iparhatósági bizost minden ülésről a tárgysorozat közlésével három nappal előbb értesíteni kell, különben érvényes határozatok nem hozhatók. Amely ülésen az iparhatósági bizost meg nem jelent, annak jegyzőkönyvét 8 nap alatt hozzá be kell mutatni. Amely határozat ellen az iparhatósági bizost kifogást emel, az a kifogásnak a felügyeleti hatóságok jogerős elbírásságáig végre nem hajtható.

A testületek feletti másodfoku felügyeletet a kereskedelmi miniszter gyakorolja.

A kereskedelmi és iparkamarák a kereskedelmet és ipart érintő általános vagy közös érdekű ügyekben a testületekkel megyedévenként értekezleteket kötelesek tartani.

A testületek az iparosokról, illetve kereskedőkről, az ezek személyében beállott változásokról, a tanulókról, segédekről, gyári munkásokról és a miniszter által rendelti uton megállapítandó adatokról nyilvántartásokat kötelesek vezetni.

Ezek azok a fontosabb adatok, amelyek az új ipartörvény tervezetében a testületekre vonatkoznak.

A testületek különböző irányú feladatait a törvénytervezet egyik része részletezik. Egyszóban akként fejezhetők ki ezek, hogy az ipartestületek lesznek jövőben az elsőfoku iparhatóságok, illetőleg a kereskedelmi testületek az első foku kereskedelmi közigazgatási hatóságok.

A törvénytervezet természetesen számtalan retortán megy még keresztül, mielőbb még törvénynyé válik. S bármilyen sürgősen óhajandó volna is, hogy ez mihamarabb bekövetkezzék, nagyon hamar alig ha lesz törvény belőle.

Amire nézve elég rámutatni arra a körülményre, hogy a törvénytervezetnek a tavaszszal megjelent első

része is minő ellentétes felfogásokat váltott ki a közvéleményből. Meg aztán, hogy az egész törvénytervezet nem kevesebb, mint 816. §-t tartalmaz.

Nyilatkozat.

Alfölrött, mint a helybeli ipartestület előljárási tagja; szükségesnek tartottam tájékoztatást végeztetni a „F. H.” t. szerkesztőségét az alábbiak szives közlésére felkérni. Ezt pedig azért tartottam szükségesnek, mert az előljárási egyeztetéstől annak idején ugyszólván megtámasztásban részesültem amiatt, hogy nem irtam alá a dr. Buza Barna ur ellen irányuló nyílt levelet. Ezen cselekedetem, magyarázatát a következőkben foglalom össze.

A „F. H.” 58 ik számában megjelent és az előljárási részéről magára nézve oly sértőnek talált „Az iparosokhoz” című cikkre vonatkozólag meggyőződésem és felfogásom ez: Egy hirlap mindig üdvös dolgot cselekszik, ha a közügy bármely terén tapasztalt visszaéléseket nyilvánosságra hozza. Már most a kérdés: igaz-e mindaz, amit ezen cikk közöl? Ha igaz, úgy, köszönettel tartozunk mi iparosok, hogy már hiába, be kell vallani — levelezik szemünkről a hályogot. Hiszen nem előlgyén az, ha minket iparosokat esetleg félre is vezetnek. A mi cselekvésünk főtere a műhely nem pedig a közügy. Aki pedig félre vezet, annak bizonyára módjában van ez. Ebben az esetben tehát köszönettel tartozunk a szerkesztőségnek. Ha nem igaz, úgy más mód is van a rágalom miatt elégtelést szerzésre, mint ez a rut hangu levél.

En nem bírálgatom e helyen, hogy félre van-e vezetve az előljárási, vagy nincs, de lehet, hogy igaz van ebben a „F. H.”-nak, mint ahogy a következők ezt bebizonyították. Vagy nem félrevezetés-e az, ha valaki oly valamit ír: a la valakivel, amiről az illető nem tudja az aláírás után, hogy voltaképpen mit is irt alá? Ezt pedig Lánai Aladár cikke szerint Wessely Mór ur tanu előtt kijelentette, nekem pedig Klein Izidor ur ugyancsak ezt mondotta. Az előljárási félrevezetése tehát a fentiek szerint bebizonyosodott tény.

Az ipartestület vezetősége, de főleg szeretve tisztelt elnökünk: Móré Daniel mindig jóhiszeműleg jár el cselekedeteiben és aki azt állítaná, hogy nem az megérdemelne az aljas rágalmozó nevet.

Ha pedig mindezek dacára mégis sértőt talált az előljárási ezen cikkben az csak az alakban, nem pedig a tartalomban rejlik. Ezért pedig nem Buza Barnát kellett támadni, mert hiszen ő — amint azt a gyűlésen is szinte teljes meggyőződéssel állítottam és amiben nem is csalókoztam — nem tudott a cikkről előzetesen semmit, hiszen itthon sem volt. Buza Barnában tehát ezuttal sem csalódoztam, mint ahogy eddig sohasem.

Eletemnek egyedüli vágya az volt mindig, hogy a függetlenségi zászló diadalra jusson. Ezért imádkoztam, ezért küzdöttem attól a perctől kezdve, amelyben gondolkozni tudtam és érvényesíthetem tevékenységemet. Az említett nyílt levél a többek közt felhossa, hogy Buza

Barnát „az iparosok emelték fel oda, ahol van.” Kérem szépen igen tisztelt Uraim, hiszen mi nem dr. Buza Barna ügyvéd urat választottuk meg, hanem ő benne a függetlenségi eszme egyik harcosát. Legalább én szerintem így van. Nem néztem én, hogy kinek a neve van felírva arra a zászlóra, amelyet Kossuth katonái lobogtattak, de követtem rendületlenül. Ha Weinberger Sándor függetlenségi, Buza Barna pedig egyéb programmal lépett volna fel, én bizonyára a Weinberger követő táborához csatlakoztam volna. Hála azonban a gondviselő isten végtelen jószágának, hogy Buza Barnát adta nekünk képviselőül.

Amikor meghallottam, hogy győztünk, szinte ujongtam örömbömben, pedig máskülönben csendes ember vagyok. Az ellenségemet is megcsókoltam volna (és ha esetleg lett volna.) De nem azért volt ez a szeretlen öröm, mert Buza Barnát választottuk meg képviselővé, hanem azért mert elvem diadalra jutott és bebizonyosodva láttam, hogy jó uton haladtam mindvégig. Az igazságnak ugyanis előbb-utóbb győznie kell.

Most azonban midőn dr. Buza Barna ur, szeretett képviselőnk, mintegy három év óta képviselője a függetlenségi eszme, érzem és látom, hogy akkor kétszeresen kellett volna örülnöm, amikor diadalra jutott a függetlenségi elv. Még pedig, azért mert Buza Barna lett a képviselőnk. Es én határozottan állíthatom teljes meggyőződéssel, hogy aligha van tevékenyebb képviselője az országnak, mint Buza Barna. Ez a tevékenység megnyilvánul, úgy a politikában, mint a polgártársainak boldogítására való törekvésében. Es ha az eredmény nem olyan, mint amilyennek ő szeretné, hogy legyen, annak bizonyára nem ő az oka. Igen sok esetet tudok amelyben teljes igyekezettel támogatta az ügyes-bajos dolgaiban hozzá fordulókat. Es pedig teljesen önzetlenül és haszon nélkül.

Emlékezzünk csak vissza előbbi képviselőnkre. Mit tett az értünk? Igen! kocsikázott és csak így volt szerencsénk látni. Hangját soha nem is hallottuk, alig ismerte valaki. Már most hasonlítsuk össze őt és a mostani képviselőnk. Nem ég és föld a köztük lévő különbség? Azért tehát nem érdemli Buza Barna a hálátalanságnak rá nézve ily fájó hatással lévő megnyilvánulását...

... Ez az én meggyőződésem, amiért nem irtam alá a kérdéses nyílt levelet és amit az érdekelteknek ezennel szives tudomására hozok.

Sátoralajhely, 1908. július 29.

Kulics János.

HIREK.

— **Iparosok figyelmébe!** Az ipartestület közgyűlése folyó hó 2-án, vasárnap d. u. 4 órakor lesz megtartva.

— **Áthelyezések.** A vallás- és köznevelési miniszter Istik György koronai állami polgári iskolai rendes tanítót és Berényi Lászlár nagy-roczei állami polgári iskolai rendes tanítót ugyanabba a minőségben a

homonnai polgári iskolához Ugray Lajos homonnai állami polgári iskolai segédtanított ugyanabban a minőségben a nyírvidéki állami polgári fiúiskolához áthelyezte.

— **Lelkészválasztás.** Bodrogkerezturban a Hubay József volt lelkész Csenyterét történt megválasztásával megüresedett református lelkészi állást e hó 19-én töltötték be a hívek, egy akarattal Csorba Ferenc mezőborsói lelkészt választván meg. A választás egyházi részről Zitás Bertalan pthügyi lelkész, világi részről Nagy Barna országgyűlési képviselő, egyházmegyei tanácsbíró vezetése alatt kifogástalan rendben folyt le.

— **Táncmultság.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyelete folyó évi augusztus hó 2-án a Kovacsics-féle színházterben jótékony célú táncmultságot rendez.

— **Köztisztaság.** Nyáron sokalta pontosabb a köztisztaság mint télen. Telen csak a szemet bántja, ha az utcákon szemetet látunk nyáron, azonban az egészségre is fenyegetésként hat a sok eldobott hulladék, ételmaradék, ami gyorsan rothadásnak indulva megfertőzi a levegőt. Pedig a mi közönségünk túlnyomó része éppen olyan természetű, amely az utcát egy nagy szemetes ládának tekinti, ahol bátran eldobhat mindent. Így teszi aztán változatossá az egyformán szürke aszfaltos vagy poros utcákat az elszórt papirdarabok, gyümölcslevek stb. egyvelege. Nagy baj az, hogy nálunk mindent a hatóságoktól várni. Elvégre nem is lehet azt kívánni a várostól, hogy minden utcában 2-3 utcaszeprot tartson, mert ez a városi költségvetés meg se bírja. Hanem igenis szokjon már egyszer hozzá a közönség ahhoz, hogy a rendet ne csak otthon a lakásban, hanem künn az utcán is keresse és előmozdítsa. A magunk és embertársaink egészsége az, ami ezt elsősorban megkívánja. Ennek kell erős tudatá válni az emberek lelkében s ekkor majd nem látunk annyi szemetet, kidobott hulladékot az utcákon, amelyek ma egész konstantinápolyi képet adnak a városnak.

— **A rejtelmes hölgy.** Juhász Lajos helybeli máv. vonatfékező a mezőlaborei vasúti állomás étkezőtermében megismerkedett egy szemrevaló leánnyal, akit, miután asszony nélkül lévén, magához hivott szolgálatba. A leány az ajánlatot elfogadta és a legközelebbi vonattal utnak indult Ujhely felé, Juhász pedig, a kinek Mezőlaborcon még dolga akart, — visszamaradt az állomáson. A leány csakhamar feltalálta magát az új lakásban. Rövid ottléte alatt serényen végezte házi teendőit Juhász 13 éves leányával, Margittal. Közben Juhászt gyakran elvonta hazáról hivatása. Távollétében a rejtelmes kölygre bízta házat, a kinek tulajdonképpen se valódi nevét, se foglalkozását és egyáltalán személyi viszonyairól semmi biztosat nem tudott. A hölgy hol Hamar, hol pedig Hornyák Máriának nevezte magát. Juhász Lajos folyó hó 22-én is távol volt hazulról, a mikor a hölgy megcselkedte azt a bravuros csíny, a mire már jóval előbb rászánhatta magát. Az egyik szekrényből, a fehérneműek közül magához vette a vonatfékező papírba csomagolt 90 korona készpénzt. Azonkivül egy másik szekrényben megtalált egy 400 koronáról kiállított takarékpénztári betétkönyvet, melyet elvitt és a bankba és ott minden fenakadás nélkül felvette az egész összeget. Vele volt Juhász leánya is, kit azzal vetett félre, hogy a pénz kivételére beleegyezett az apja is. A bankból hazafelé indulva, a hölgy

a kis leányt haza küldte, maga pedig egy kocsihoz ült és a nagy állomásra kihajtatott, a hol a dőlben Budapest fele induló vonattal elutazott. Juhász aznap délután tért haza utjáról, a mikor megtűközte vette észre, hogy a leány, kibem annyira megbizott, alaposan meglopta. Estefelől lelesietett a rendőrkapitánysághoz, a hol Turcsó Agoston rendőrbiztos előtt elmondta panaszát, a ki még aznap este táviratilag megkeresett több rendőrkapitányságot. A gyors intézkedésnek csakhamar meg volt az eredménye. Másnap sürgöny érkezett a debreceni rendőrkapitányságtól, hogy a tolvaj nőt Bokor Józsefné szül. Hamar Mária személyében elfogták és hogy a lopott pénzből 350 koronát a lopott pénzen vásárolt ruhákkal együtt átadták az ottani kir. ügyészségnek, mivel már ott is volt ellene eljárás folyamatban: különböző lopások miatt. Hamar Máriát két börtüntől folyó hó 26-án át kísérte a helybeli kir. ügyészséghez, a hol nyomban megejtették ellene a vizsgálatot.

— **Állami tisztviselők lakbérére.** A pénzügyminiszter a lakbér-átlag megállapíthatása céljából meghagyta valamennyi pénzügyigazgatásának, hogy a területére tartozó minden egyes városra vagy községre nézve, amely valamely állami vagy vármegyei tisztviselőnek állomáshelyét képezi, a tényleg bérbeadott három szobás lakásról kimutatást készítsen. Megjegyzni az említett miniszteri rendelet, hogy az új osztályozás szempontjából az áll. elemi népiszkolai tanítóknak nem esnek az állami tisztviselőkkel azonos szempontok alá.

— **Tolvaj asszony.** Folyó hó 28-án egy gyanus viselkedésű nő lakására csalta Kellomén Péter borsó-lakost. Rövid ősmeretségük alatt olyan bizalmas helyzetbe került az előbb még két ősmerelet, hogy a nőnek alkalma nyíltott a férfi nadrágzsebéből 50 korona készpénzt kilopni. A pénz hiányát a károsult még a nő lakásán észrevette és követelte pénzt, de az asszony azt visszaadni vonakodott. A rendőrség az ennyes kezű dáma ellen megindította a büntvádi eljárást.

— **Az apa, a fia és a munkásbiztosító.** Érdekes döntés hozott a keresk. miniszter. Arról volt szó, vajjon kötele-e az apa az üzletében vagy műhelyében alkalmazott fiát a kerületi munkáspénztárnál bejelenteni és érte a járulékot fizetni? Ez a kérdés vitás volt, míg most a miniszter döntése megoldotta abban az irányban, hogy az apa köteles üzletében vagy műhelyében alkalmazott fiát a munkáspénztárnál épp úgy bejelenteni, illetve biztosítani, mit bármely más alkalmazottját vagy munkását. Megállapítja a miniszteri döntés a járulékkivételű szolgáló alapot is a fiu eltartási költségében.

— **Rákóczi cipőkrém** a legjobb bőrfényesítő 5% a kassai Rákóczi-szobor alapja javára. Egyedüli gyártója Székely és Társa Kassa.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt úgy Magyarországon, mint külföldi államokban forduljon „Szabadalmi Ujság” szetkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 26. Kérje a „Szabadalmi Ujság” ingyen mutatványát.

A közönség köréből.

(Alak és tartalomért a beküldő felelős.)

„Szó nélkül nem hagyható”

A mult 1885-ben Nagyszombat községe kapta meg a postahivatal, — de az akkori országgyűlési képviselője a Bodrogközi választókerü-

letnek, az akkori minisztertől elírta fölünk, — azzal az indokolással, hogy nem nézte meg mit irt alá, s nem nézte meg mi van a petícióban.

Most azonban, midőn Nagyrovágy érdekelte, a mai helyzetben, a hol hitelszövetkezet, fogyasztási-szövetkezet, négyrendbeli dohánytársaság, ezerkét száz lakos, két-nagybirtokos és társulati felügyelő van, mellőzhetetlennek érzi annak nélkülözését, tehát azzal a kérrrel járult f. évi február hó 16-án a kassai m. kir. posta és távirda igazgatóságához, miszerint a fenti okok, mint komolyan figyelmet érdemlő körülmények alapján, a postahivatalt Kisrovágyról, ahol két nagybirtokos és állami tanítón kívül s mintegy 400 lakost számláló népességen felül semmi más érdek nem létezik Nagyrovágyra helyezze át.

A posta és távirda igazgatóság, a megyei köztörvényhatóság nézetét, illetve véleményét is ösmerni akar-

ván, a hozzá intézett kérdésére, f. évi június hó 11-én tartott bizottsági ülésében, annak a böles nézetének s véleményének adott kifejezést, mely szerint a postahivatalnak áthelyezéséhez hozzá nem járul, hanem maradjon Kisrovágyon, anélkül, hogy azt megindokolná miért.

Legyünk már egyszer méltányosak és igazságok! Az eféle egoisticus köztörvényhatósági határozatok a törvényes igazok utján járó és az azt követő honpolgároknak „fájó” visszahatást szünelnek.

Nagyrovágy, 1908. július 23.

Kottán György.

A szerkesztésért felelős:

A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

Telefon szám 10.

PÉTERFALVAI PAPIRGYÁR
OCEAN G. & B.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

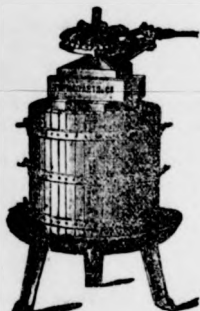
KAPHATÓK MINDEN JOBB PAPIRKERESKEDÉSBEN

Kapható:

Landesmann Miksa és Lóvy Adolf papirkereskedéseiben Sátoraljaújhely.

Hirdetések

jutányos áron
felvétetnek a
kiadóhivatalban.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES” kettős nyomószekerekkel
kézi hajtása

Hidraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség
számára

Gyümölcs-zúzó, szőlő-malmok, bogozó gépek

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtolók, bogzó őrők.

Aszaló készülékek gyümölcs és főzélék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek. — Szabad, önműködő, hordozható s szállítható „SYPHONIA”-permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegacs permetezésére.

Szóló-ekék

gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági géppárai, vasöntödéje és gőzhámoai által

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

Kitüntetve 590 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képfeliről és vízszintárusítók kerestetnek

Barackot,

ringlót szilvákat, körtét, almát, dinnyét és másféle gyümölcsöket. — Ugorgát, zöldbabot, paradicsomot, zöld kukoricát, gyökeret, répát stb. zöldséget nagyban és kicsiben olcsón szállít:

GYÜMÖLCS ÉS ZÖLDSÉG KIVITEL
EGER, Póstaírók 11.

Tessék árjegyzéket kérni.

Kiadó lakás.

Kazinczy-utcai 64-ik sz. házamban f. évi augusztus 1-től kiadó egy földszinti modern lakás, mely áll négy parquetes szobából, nagy verandából, fürdőszobából és az összes szükséges mellékhelyiségekből

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Csapó Lajos.

Egy jó házból való fiu
tanulóul felvétetik

NAGY FERENC

fűszer kereskedésében.

Sátoraljaúj helyben

Eladó.

4 hold I. oszt. szántó-föld a „Zsobrak” dűlőben eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Eladó

szabdkézből, a Sátoraljaúj helyben, a Kazinczy-utca 28. (ezelőtt 656.) sz. alatt, a törvényszékkel szemben fekvő, Szenczy-féle, jelenleg feleségem tulajdonát képező ház, melyben van egy utcai s egy udvari háromszobás és egy pinzellakás; belsőisége 634 négyzetöl, szép gyümölcsösökkel. Felvilágosítással szolgál Sarudy György ref. főgym. tanár Pápan.

Kérjen egy mintát az általunk kiadott

adókönyvecskékből.

Landesmann Miksa és társa
könyv- és papirkereskedése Sauerh.

POLENAI

SAVANYUVIZ-FORRÁS

előnyösen befolyásolja és elősegíti az emésztést.

Orvosi vélemény.

Löbl Jakab polenai ásványvíze nemcsak üdítő asztali víz, mely bármely hasonló bel vagy külföldi savanyúvízzel egyenrangú, hanem vegyi alkatrészei különösen alábbi betegségekben javallt teszik: a légző szervek hurutját bántalmi és tüdőbaj minden szakmában; a rendellenes emésztés következményei, valamint a gyomor és beik idült hurutjainál, csúsz, közsvény, verszegénység és sápkór okozta általános gyengeség.

Kelt Szolyván, 1903. december 14.

Dr. Bodor Fülöp,

j. tiszt. orvos.

Véleményem ugyanaz.

Dr. Spanyol Béla,

ny. honv. törzsorvos.

A gyógyvíznek ára 1 ládával Szolyva-Hársfalva vasuti állomásra szállítva 6 korona.

Az üvegekért és ládáért Szolyva-Hársfalva állomásra szállítva 3 korona visszatérítetik.

Megrendelhető:

LÖBL JAKAB tulajdonosnál
Polena. (Beregmege.)

A fürdő vize:

A víz vegyelemzése történt 1886-ban a m. kir. vegykísérleti állomáson, Budapest 183. szám alatt.

A vegyelemzés eredménye a következő:

a) A víz színtelen, szagtalan, fajsúlya 15 Celsius foknál 1.0039. — Egy liter vízben foglalt alkatrészek grammokban kifejezve:

Nátron	1-4285	Kénsav	0-0040
Mész	0-1093	lód	0-0002
Magnézia	0-0250	Összes szén-sav	3-1789
Tímföld	0-0022	Kötött szén-sav	1-0340
Vas-oxid	0-0009	Összes szilárd	
Lithium-oxid	0-0007	maradék kén-	
Strontium-oxid	0-0003	sav leparolva	3-9000
Magnóxydul	0-0001	Összes szilárd	
Káli	nyomok	maradék 180	
Chlor	0-2400	cecius foknál	3-0200
Kovasav	0-0093	számítva	
Bórsav	0-0066	lizzati veszt.	0-0600

b) Egy liter vízben foglalt alkatrészek szokott módon összeállítva grammokban:

Tímföld	0-0022	mész	0-0068
Kovasav	0-0093	Chlor-nátrium	0-3925
Kötött szénsav	0-0022	Chlor-lithium	0-0022
vas vas	0-0020	Chlor-kálium nyomok	
magán	0-0002	Bórsav natron	0-0124
mész	0-2733	Jód-nátrium	0-0002
magnésin	0-0800	szabad szén-sav	1-1100
natron	3-1083	lizzati veszt.	0-0600
Kénsav	stont	0-0005	

A m. kir. állami vegykísérleti állomás vezető helyett:

Tóth Gyula s. k.

Egy fürdő 60 fillér.

Lakás naponta 50 fillértől
1 koronáig.

Vendéglő helyben.

Vasuti állomás:

SZOLYA - HÁRSFALVA.

Megrendelésre a tulajdonos 3
koronáért kocsival szolgál a
vendégeknek.

Sátoraljaúj helyben egyedüli
főraktára:

KLEIN JENŐ
csemege kereskedőnél.

Vizsont eladóknak kedvezményes engedmény.